

שרותי בריאות הציבור
בריאות הסביבה

Department of Environmental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

וי אב תשע"ח
18 יולי 2018

18- פרוטוקול ישיבת מליאה 12.7.18

ועדה מייעצת לאיכות מי שתיה

פרוטוקול ישיבת מליאה 12.7.18

הישיבה התקיימה ביום 12.7.18, בהשתתפות:

חברי הועדה המייעצת: מר עמיר יצחקי, דר' תמר ברמן, גב' רוני גרניט, דר' ליטל קינן, גב' שרית כספי, מר גיא רשף, פרופ' חיים שיינדורף, דר' שי עזרא, פרופ' אשר ברנר, פרופ' אורי גופנא, דר' דקל אמיר שפירא, גב' עירית הן

התנצלו: דר' יוני דובנוב, פרופ' שמשון בלקין

אורחים: אינג' רמי הלפרין, אינג' שלום גולדברג, דר' פניאלה דותן, מר ג'ראד איטון, גב' רבקה גולדשמיט

1. פעילות משרד הבריאות

הוצגו פעילויות עיקריות של משרד הבריאות בתחום איכות מי השתייה במהלך השנים האחרונות. (מצ"ב המצגת של עירית הן).

2. סיכום פעילות הוועדה המייעצת

תקנות מי השתייה מנחות את הוועדה המייעצת להגיש לשר הבריאות אחת לארבע שנים לכל הפחות את סיכום פעילות הוועדה המייעצת ואת המלצותיה. הוצג סיכום פעילות הוועדה בארבע שנות פעילותה (מצ"ב המצגת של עירית).

3. בדיקות לאזבסט

בישיבת ו. כימית ממאי 2015, הומלץ לפעול להוצאת חובת הניטור לאזבסט מהתקנות... בדיון במליאה ביוני 2015 הוחלט כי בשל חוסר מידע מספק לגבי צנרת אזבסט בישובים יבוצע סקר ייצוגי. במהלך 2017, חברת מקורות ביצעה סקר לאזבסט בצנרת מייצגת של החברה. מתוך 15 צינורות שנבדקו נמצאו ממצאים רק ב- 3 צינורות, בריכוזים נמוכים בסד"ג מערכי הסף המומלצים בתקינה.. (מצ"ב המצגת של דר' שי עזרא). תת הוועדה הכימית ממליצה למליאה כדלקמן:

- הנתונים מהסקר תומכים בעמדת הוועדה מלכתחילה, לכן ניתן להוריד את הדרישה לבדיקות אזבסט מהתקנות
- במסגרת קבלת סקרים תברואיים של מערכות אספקה, ימליץ משרד הבריאות לספקי מים בישובים עם צנרת אזבסט על החלפת הצנרת, או ביצוע דיגומים מדגמיים.

מליאת הוועדה החליטה לאמץ את המלצות

4. ערכי ייצוב מים מותפלים

ייצוב המים מושפע מהגורמים הגבה, טמפרטורה, אלקליניות, קשיות, TDS, כששני הראשונים הם העיקריים. בשנים האחרונות עלו הרבה בעיות בישוב ערכי הייצוב הנדרשים, ומשה"ב נדרש לבחון הקלות בערכי הייצוב. המשרד הקל על המתקנים מה שאפשר למתקנים לספק את המים ללא משקעים. עם זאת, תופעות המים האדומים במספר ישובים העלו מחדש את החשש לתרומת המים המותפלים לתופעה, במיוחד במגע עם צנרת מתכתית וישנה. משה"ב מעוניין לשמר את הגמישות ושיקול הדעת ולהשאיר בידיו את האפשרות להעלות ערכי ייצוב במקרה הצורך. תת הוועדה לטכנולוגיות דנה בנושא וממליצה על:

- בחינת ערכי הייצוב הנדרשים במתקני התפלה, בין השאר תוך קידום פיילוט לבחינת תהליך העלאת האלקליניות בתהליך הייצוב במתפיל חדרה לאור הבעיות במקום
  - איסוף נתוני ייצוב במערכות האספקה ובנקודות קצה
  - בחינה וקביעת ערכי הייצוב הנדרשים במתקני התפלה קטנים
  - הפחתת ערכי ה-CCPP ל-1 מג"ל והשאררת ערכי אלקליניות וקשיות בריכוז הנדרש היום (80 מג"ל). הודגשה הדחיפות בהחלטה בשל העובדה שהמדינה צריכה להיערך למכרזים של מתפילים חדשים. (מצ"ב המצגת של פרופ' אשר ברנר)
- מליאת הוועדה המליצה לתכנן את המתקנים לערכי הייצוב כפי שהם בתקנות ולהשאיר את הגמישות התפעולית להקלות לערך CCPP ל-1 מג"ל, בהתאם לממצאים השונים שיתקבלו במערכות האספקה.**

Department of Environmental Health

Ministry of Health

P.O.B 1176 Jerusalem 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

Tel: * 5400 Fax: 025655914

המחלקה לבריאות הסביבה

משרד הבריאות

ת.ד. 1176 ירושלים 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 פקס: 02-5655914

שרותי בריאות הציבור
בריאות הסביבה

Department of Environmental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

5. צריכת מינרלים מהמים

בשנים האחרונות, ובעקבות דוחות ארגון הבריאות העולמי, בדבר מחסור במינרלים נחוצים לגוף האדם משרד הבריאות המליץ להוסיף מינרלים באמצעות מי השתייה, ומעוניין לבחון ישימות החדרתם למים המותפלים. מינרלים אלו עלו גם בדיונים שהתקיימו בוועדת עדן. בדיון הועדה המייעצת בנובמבר 2017 בנושא ההפלה עלתה בקשה לקיים דיון באמות מידה ובתנאים להחזרת מינרלים טבעיים למים המותפלים. הוצע כי לאחר שמשרד הבריאות יקבע את הצורך בנוגע לצריכת מינרל מסוים מהמים, בוועדה המייעצת יקבעו קריטריונים ליישום. דובר על כך שמדיניות משתנה כשמצטבר מידע, ולכן לא נכון להסתמך על ממוצעים או נתוני צריכה בעבר. למשרד יש מדיניות למינרלים הבאים: סידן - ניתנה התייחסות בתקנות, יוד - הוחלט לא להוסיפו למים, ולבחון יישום באמצעות מלח או קמח, פלואוריד הוכרע בתקנות ונמצא לפני יישום. נכון למצב היום הדיון הוא על מגנזיום בלבד (מחכים לתוצאות פיילוט). מוסכם שנדרש לקבוע עקרונות וקריטריונים ליישום. יקום על כך דיון נוסף בהמשך. (מצ"ב מצגות של רבקה גולדשמיט ושרית כספי).

6. עדכון תקנות מי שתיה בא.ב.ע. אירופאי

הוצעה הצעה של ארגון הבריאות העולמי - אירופה לעדכון התקנה האירופאית לאיכות מי שתיה וכן הצעה אירופאית לעדכון הדירקטיבה בנושא מי שתיה (שלא עודכנו כ- 20 שנה). ההצעה כוללת שינויים מאוד מעניינים בכל תחומי איכות המים, ומסתבר שבאיחוד האירופי לא מקבלים את כל המלצות א.ב.ע. החומר יגיע לדיונים מעמיקים בתת הוועדות, ואח"כ יובא לדיון במליאה. (מצ"ב המצגת של ד"ר תמר ברמן).

7. המלצות הוועדה לשר

במשרד הבריאות יוכן מסמך המרכז את המלצות הוועדה בדיוניה עד כה, ויעבירן לשר הבריאות (לאחר התייחסות חברי הוועדה המייעצת למסמך). עיקרי ההמלצות:

- הסרת הדרישה לניטור אזבסט במערכות האספקה
- השארת ערכי הייצוב בתקנות כפי שהם, עם אפשרות להקלה (CCPP < 1 מג"ל), ללא שינוי בערכי אלקליניות וסידן
- הנחיה מעודכנת לניטור טריהלומתאנים בהתאם לסוג המים במערכת
- קידום מערכת למידול נתוני איכות המים במערכות האספקה
- התייחסות לחיידקים לא אינדיקטורים המתקבלים בניטור המיקרוביאלי השוטף והנחיה בהתאם לספק המים כיצד לפעול
- עדכון לגבי ערכים של גורמים במי השתייה אשר נערך דיון בוועדה לגבי הצורך לעדכוןם, ובסופו של דבר הוחלט שלא לשנותם
- החלטות קודמות של המליאה לגבי תקן לשמנים, ספי דיווח וכד'

8. הרחבת מחקר בנושא השפעת מים מותפלים

פרופ' אורי גופנא העלה את הנושא שהשימוש במים מותפלים בשיעור גבוה בישראל יכול לשמש כר נרחב למחקרים, ומסתבר שאירופה מוכנה להשקיע הרבה במחקר בתחום זה, בשל העובדה שבחלק מהמדינות של האיחוד מתמודדים עם בעיות דומות. הוצע להיכנס לתחום ולנסות להשיג תקציבים למחקר בארץ, שמקדימה מדינות רבות בעולם המערבי בתחום זה. ד"ר ליטל קינן תבדוק אפשרות לקידום הנושא במשרד הבריאות. ד"ר תמר ברמן דיווחה על כך שמעבדות משרד הבריאות פיתחו שיטות לניטור ביולוגי ושהתקיים דיון ראשוני במשרד הבריאות לגבי פיתוח שיטות לניטור ביומרקרים תזונתיים (למשל מגנזיום, יודיד בשתן) לצורך ניטור ומחקר בנושא השפעה של צריכת מים מותפלים.

רשמה: עירית הן
אישר: עמיר יצחקי

העתקים:

ד"ר רבקה שפר, ראש שרותי בריאות הציבור
עו"ד מיכל גולדברג, יועצת משפטית בכירה, בריאות הציבור
חברי הוועדה המייעצת
משתתפי הדיון

Department of Environmental Health

Ministry of Health

P.O.B 1176 Jerusalem 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

Tel: * 5400 Fax: 025655914

המחלקה לבריאות הסביבה

משרד הבריאות

ת.ד. 1176 ירושלים 91010

call.habriut@moh.health.gov.il

טל: *5400 פקס: 02-5655914